

Sygn. akt I UK 420/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania E. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
o wypłatę emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 maja 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 6 maja 2015 r. oddalił apelację wnioskodawczyni E. R. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 14 kwietnia 2014 r. oddalającego odwołanie wnioskodawczyni od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Ł. z dnia 16 października 2013 r., którą odmówiono jej prawa do wypłaty emerytury za okres od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny uznał, że skorzystanie przez wnioskodawczynię, która w marcu 2012 r. kończyła 60 lat, z uprawnienia wynikającego z art. 103 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887), to jest prawa do złożenia wniosku o zawieszenie wypłaty świadczenia, spowodowało zawieszenie wypłaty należnej jej emerytury przez organ rentowy decyzją z dnia 7 marca 2012 r., poczynwszy od dnia 1 marca

2012 r. Zawieszenie to nie pozbawiło wnioskodawczyni uprawnień emerytalnych, a jedynie prawa do wypłaty należnego świadczenia z uwagi na spełnienie przesłanki powodującej ustanie prawa do wypłaty, to jest złożenie wniosku o zawieszenie wypłaty świadczenia (art. 134 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 103 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Dopiero w dniu 19 sierpnia 2013 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o wypłatę świadczenia emerytalnego. Dlatego organ rentowy, na mocy decyzji z dnia 4 września 2013 r., podjął wypłatę emerytury od dnia 1 sierpnia 2013 r., czyli od miesiąca, w którym złożono wniosek o wypłatę zawieszonego uprzednio świadczenia. Sąd Apelacyjny stwierdził, że nie jest możliwe przyznanie wnioskodawczyni świadczenia za okres wsteczny (od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 lipca 2013 r.), mimo że w okresie tym nie osiągała ona przychodu skutkującego zawieszeniem wypłaty emerytury. Taką możliwość przewiduje art. 133 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w sytuacji, w której organ rentowy popełnił błąd w rozumieniu tego przepisu. Jednakże w rozpoznawanej sprawie nie można organowi rentowemu przypisać błędu, skoro zawieszenie wypłaty świadczenia nastąpiło w uwzględnieniu woli wnioskodawczyni wyrażonej w złożonym wniosku, a jej wznowienie nastąpiło w terminie wskazanym w art. 135 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła wnioskodawczyni E. R., zaskarżając wyrok w całości oraz domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

Skarga kasacyjna została oparta na naruszeniu prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 135 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zdaniem skarżącej za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania ma przemawiać występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do pytania, czy złożenie przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny, wniosku o zawieszenie wypłaty emerytury (w oparciu o art. 103 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), w każdym wypadku wyklucza możliwość skutecznego żądania wypłaty emerytury za okres przypadający na czas zawieszenia (wstrzymania).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), jeżeli zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wykazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionej w tym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Problem przedstawiony jako istotne zagadnienie prawne nie może też sprowadzać się do zwykłej wykładni i stosowania prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2009 r., III UK 90/08, LEX nr 707909 oraz z dnia 8 września 2008 r., III UK 55/08, LEX nr 818587) ani sprowadzać się do wątpliwości skarżącego

odnośnie do prawidłowości rozstrzygnięcia jego indywidualnej sprawy. Zatem rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575).

Tymczasem przedstawione w skardze „zagadnienie prawne” jest pozorne, ponieważ w istocie sprowadza się do zwykłej wykładni prawa. Zgodnie z art. 134 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wypłatę świadczeń wstrzymuje się w wymienionych w tym przepisie sytuacjach, w tym, stosownie do punktu 1 tego przepisu, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa. Przepis ten dotyczy sytuacji skarżącej, która zawiesiła prawo do emerytury na swój wniosek, co przewiduje art. 103 ust. 3 tej ustawy. Wobec zaistnienia okoliczności uzasadniających zawieszenie prawa do świadczeń organ rentowy dokonał wstrzymania emerytury od dnia 1 marca 2012 r., zgodnie z wnioskiem skarżącej. Ogólną zasadę wznawiania wypłaty emerytury zawiera art. 135 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przewiduje on, że wypłatę świadczenia wznawia się od miesiąca ustania przyczyny, która powodowała wstrzymanie wypłaty świadczenia (w sprawie skarżącej był to jej wniosek o wznowienie wypłaty świadczenia), jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu. Oznacza to, że świadczenie, którego wypłata została wstrzymana nie podlega kumulacji i nie pozostaje „w depozycie” organu rentowego, lecz jest wypłacane od miesiąca ustania przyczyny, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu. Ustawa przewiduje dwa wyjątki od tej zasady, w których możliwy jest zwrot niewypłaconego świadczenia za okres wcześniejszy niż miesiąc ustania przyczyny lub miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty. Pierwszy to sytuacja, gdy świadczenia nie mogły być doręczone z przyczyn

niezależnych od organu rentowego i wstrzymanie wypłaty świadczeń nastąpiło poczynając od miesiąca, za który przysługiwało świadczenie niedoręczone. W tym przypadku wznowienie wypłaty świadczenia następuje od miesiąca, w którym tę wypłatę wstrzymano, jednak nie dłużej niż za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty emerytury lub renty (art. 135 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Drugi wyjątek dotyczy sytuacji, w których wstrzymanie wypłaty świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu rentowego. Wypłatę wznowia się wówczas poczynając od miesiąca, w którym je wstrzymano, jednak również za okres nie dłuższy niż 3 lata poprzedzające bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu o jej wznowieniu (art. 135 ust. 3 ustawy). Żaden z wymienionych wyjątków nie dotyczy skarżącej. Wobec tego organ rentowy wypłacając skarżącej zawieszone świadczenie od miesiąca, w którym ustała przyczyna zawieszenia, to jest zgłoszenie wniosku o wznowienie wypłaty emerytury z dnia 19 sierpnia 2013 r., słusznie podjął wypłatę świadczenia z dniem 1 sierpnia 2013 r.

W konsekwencji powyższego, należy stwierdzić, że sformułowane w skardze „zagadnienie prawne” nie spełnia wymogów właściwych dla tej przesłanki „przesądu”.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.